

Ik zoek...

Knack Nieuws Economie Beurs & Geld kanaal Z Lifestyle 50+ Entertainment Sport Bouwen & Renoveren
Opinie

Vrije Tribune

Knack geeft hier een forum aan columnisten en gastbloggers.

Wachten op 'bewijzen' is onverantwoord

vrijdag 30 oktober 2009 om 16u00

Men is begonnen aan weer een nieuwe ronde van het welles-nietes spelletje over de risico's van gsm-straling. Verschillende media berichtten eerder deze week dat de gevaren van gsm's nu eindelijk bewezen zijn. Andere media reageerden door te stellen dat niets bewezen is en proberen de indruk te wekken dat er 'dus' niets aan de hand is.

Maar in alle berichtgeving, zowel de alarmerende als geruststellende, vertrekt men bij de gevaarlijke veronderstelling dat er sprake moet zijn van een hard 'bewijs' van schadelijkheid vooraleer men aan de alarmbel mag trekken. Men gaat er verder van uit dat zo'n 'bewijs' überhaupt mogelijk is.

De geschiedenis leert echter dat het decennia kan duren vooraleer er eindelijk bewijzen zijn voor de complexe biologische effecten van potentieel schadelijke invloeden. De geschiedenis leert ook dat wanneer er grote economische belangen op het spel staan, die wetenschappelijke onzekerheid nóg langer kan aanslepen, omdat ze artificieel in stand gehouden wordt.

Maar uit het verleden blijkt ook dat er reeds lang voor het tot stand komen van het 'ultieme' bewijs tekenen aan de wand zijn. Het 'bewijs' wordt steeds voorafgegaan door een verzameling aanwijzingen die steeds groter en solider wordt, en door steeds frequentere waarschuwingen uit de wetenschappelijke en medische wereld. En dat is de situatie waar we ons nu in bevinden.

Of er al dan niet 'bewijzen' zijn voor de schadelijkheid van gsm-straling doet eigenlijk weinig ter zake. Waar het om draait is dat er honderden studies zijn die de negatieve effecten van elektromagnetische straling aan het licht brengen.

DNA

Verschillende van die effecten, zoals bijvoorbeeld de beschadiging van het DNA, werden door verschillende onderzoeksgroepen in verschillende laboratoria ter wereld gerepliceerd en zijn dus al heel duidelijk in kaart gebracht. Daarnaast zijn er gewoonweg te veel mensen wereldwijd die gezondheidproblemen rapporteren om dit te kunnen afdoen als 'inbeelding'.

Er zal altijd wel kritiek te leveren zijn op de methodologie of aanpak van deze of gene individuele studie, zoals bijvoorbeeld Interphone. Als je echter de honderden uitgevoerde studies naast elkaar legt, zoals de wetenschappers van de BioInitiative-werkgroep dat hebben gedaan, komt heel duidelijk naar voor dat we met een probleem zitten.

Kinderen

Wij stellen voor om eindelijk te stoppen met het welles-nietes spelletje, de verwarringzaaierij en het gepalaver over 'bewijzen'. Laat ons eindelijk een stap vooruit zetten in de discussie en aanvaarden dat er heel significante aanwijzingen zijn voor schadelijkheid. Laat ons eindelijk beginnen aan de reflectie en discussie over voorzorgsmaatregelen om de blootstelling aan gsm-straling zoveel mogelijk te beperken: het ontmoedigen/verbieden van gsm-gebruik door kinderen, jongeren en zwangere vrouwen, sensibiliseren van de bevolking om rationeel met een gsm om te gaan, ontmoedigen/verbieden van gsm-gebruik op het openbaar vervoer en in de auto (waar de blootstelling veel hoger is), enzovoort.

Het gaat per slot van rekening om onze hersenen en die van onze kinderen. Als het voorzorgsprincipe hierop niet van toepassing is, waarop dan wel?